आणीबाणीच्या कालावधीत बंदिवास सोसाव्या लागलेल्या व्यक्तींचा सन्मान/यथोचित गौरव करणेबाबतची योजना...
मा. उच्च न्यायालय मुंबई खंडपीठ, औरंगाबाद येथील रिट याचिका क्रमांक ३४४४/२०२० च्या न्यायनिर्णयाप्रमाणे मानधन थकबाकी प्रदान करणेबाबत......

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : बियूडी-२०२५/प्र.क्र.१३०/स्वासैक-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : २७.०२.२०२६.

संदर्भ: १) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक निवृवे-१०१५/प्र.क्र.२६१/२०१५(२०१८)/स्वासैक-१, दि. १४/०२/२०१८
२) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक निवृवे-१०१५/प्र.क्र.२६१/२०१५(२०१८)/स्वासैक -१, दि. ०३/०७/२०१८
३) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक निवृवे-१०१५/प्र.क्र.२६१/२०१५(२०१८)/स्वासैक -१, दि. १५/११/२०१८
४) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक निवृवे-१०१५/प्र.क्र.२६१/२०१५(२०१८)/ स्वासैक -१, दि. ३१/०७/२०२०
५) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, क्रमांक अर्थसं-२०२५/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि. ०७/०४/२०२५
६) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक बियुडी-२०२५/प्र.क्र.६२/ स्वासैक -१, दि.३०/०५/२०२५
७) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक बियुडी-२०२५/प्र.क्र.७८/ स्वासैक -१, दि.०८/०७/२०२५
८) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक बियुडी-२०२५/प्र.क्र.७९/ स्वासैक -१, दि.२७/०६/२०२५
९) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक बियुडी-२०२५/प्र.क्र.७९/ स्वासैक -१, दि.२६/०८/२०२५
१०) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक बियुडी-२०२५/प्र.क्र.६२/ स्वासैक -१, दि.२२/१२/२०२५
११) जिल्हाधिकारी कार्यालय, जालना यांचे पत्र क्र.२०२५/महसूल/स्वा.सै.कक्ष/कावी, दि.१९/०९/२०२५

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्याचे अधिवासी असलेल्या व दि.२५.०६.१९७५ ते दि.२१.०३.१९७७ या आणीबाणी कालावधीत लोकशाहीसाठी लढा देणाऱ्या मिसा व डी.आय.आर. अंतर्गत सामाजिक व राजनैतिक कारणासाठी कारावास भोगलेल्या व्यक्तींचा सन्मान/यथोचित गौरव करण्यासाठी बंदिवास/कारावास कालावधीनुसार त्यांना रु.१०,०००/- अथवा रु.५,०००/- व त्यांच्या पश्चात पती/पत्नीस अनुक्रमे रु.५,०००/- अथवा रु.२,५००/- इतके मानधन अनुज्ञेय होते. त्यामध्ये दि. २७ जून २०२५ च्या शासन निर्णयानुसार वाढ करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.त्यानुसार त्यांना दरमहा रु.२०,०००/- अथवा रु.१०,०००/- व त्यांच्या पश्चात पती/पत्नीस अनुक्रमे रु.१०,०००/- अथवा रु.५०००/- इतके मानधन अनुज्ञेय आहे.

मा. उच्च न्यायालय मुंबई खंडपीठ, औरंगाबाद रिट याचिका क्र.३४४४/२०२० च्या अनुषंगाने दिलेल्या निर्णयानुसार श्री. अरुण अच्युतराव उपाध्ये यांना जानेवारी-२०१९ ते ऑगस्ट-२०२५ या कालावधीमधील मानधन थकबाकी रक्कम उपलब्ध करून देण्याबाबत जिल्हाधिकारी, जालना यांनी संदर्भ क्र.११ येथील पत्रान्वये विनंती केली आहे. त्यानुसार श्री.अरुण अच्युतराव उपाध्ये यांना जानेवारी-२०१९ ते ऑगस्ट-२०२५ या कालावधीतील मानधन थकबाकीची रक्कम रु.४,००,०००/- (अक्षरी रुपये चार लक्ष फक्त) इतका निधी जिल्हाधिकारी, जालना यांना उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

<u>शासन निर्णय</u> :-

"आणीबाणीच्या कालावधीत बंदिवास सोसाव्या लागलेल्या व्यक्तींचा सन्मान / यथोचित गौरव करणेबाबत" या प्रयोजनातंर्गत श्री. अरुण अच्युतराव उपाध्ये यांना मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल रिट याचिका क्र.३४४४/२०२० मधील दि.१६/०७/२०२५ रोजीच्या न्यायनिर्णयानुसार तसेच जिल्हाधिकारी, जालना यांनी दि.१९.०९.२०२५ रोजी पारित केलेल्या आदेशानुसार आणीबाणी मानधन थकबाकी उपलब्ध करून देण्यासाठी जिल्हाधिकारी, जालना यांना रु. ४,००,०००/- (अक्षरी रुपये चार लक्ष फक्त) इतका निधी खालील अटींच्या अधीन राहून उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

१. मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ औरंगाबाद येथील रिट याचिका क्र.३४४४/२०२० मधील दि.१६/०७/२०२५ च्या न्यायनिर्णयानुसार मानधन थकबाकीच्या कालावधीची तसेच रकमेची अचूक परिगणना करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी, जालना यांची राहील.

२. सदर निधी संबधित जिल्हाधिकारी यांना अदा करण्यासाठी सह सचिव /उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, स्वातंत्र्य सैनिक कक्ष, मंत्रालय,मुंबई (A००१३) हे नियंत्रक अधिकारी राहतील. तसेच वितरीत करण्यात येणारा निधी श्री. अरुण अच्युतराव उपाध्ये यांना अदा करण्याची जबाबदारी जिल्हाधिकारी, जालना तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी यांची राहील.

३. जिल्हाधिकारी,जालना यांना वितरीत करण्यात येणाऱ्या निधीतून खर्च केलेल्या अनुदानाच्या रकमांचा ताळमेळ महालेखापाल-१, मुंबई/महालेखापाल-२ नागपूर यांचेकडे विहित कालावधीत करुन खर्चमेळाचा अहवाल शासनास सादर करावा.

३. याप्रित्यर्थ होणारा खर्च मागणी क्र.ए-५, प्रधान लेखाशीर्ष २२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ६०-इतर सामाजिक सुरक्षा व कल्याण कार्यक्रम, १०२ सामाजिक सुरक्षेखालील निवृत्तिवेतन, (००) (०५) आणिबाणीच्या कालावधीत लोकशाहीकरीता लढा देणाऱ्या व्यक्तींना आर्थिक मदत (अनिवार्य) ५० इतर खर्च (२२३५ सी २०५) या लेखाशीर्षाखाली सन २०२५-२०२६ या आर्थिक वर्षाकरिता मंजूर असलेल्या अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. तसेच खर्च झालेल्या रक्कमेचे उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.

४. हा शासन निर्णय, वित्त विभाग अ.नौ.सं क्र.७१६/२०२५,व्यय ४, दिनांक.०५.१२.२०२५ अन्वये, दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२६०२२७१७३००८३९०७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

BHAGYASHREE RAJENDRA BHAIDKAR

Digitally signed by BHAGYASHREE RAJENDRA BHAIDKAR
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT, 2.5.4.20=d567849462918ceb7579bb2b56247e927c039bbdf028022a8b9ce837a7c854bb, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=FB84FEFEFE4EE219C1BC35B35201C14EAB0903E8194A7413A74EED93F32AFDB0, cn=BHAGYASHREE RAJENDRA BHAIDKAR
Date: 2026.02.27 17:31:40 +05'30'

(भाग्यश्री भाईडकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१.मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई,
२.मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
३.मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४.मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५.मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६.मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
७.मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२,
८.सर्व संबंधित मा. मंत्री / मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
९.मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
१०.मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
११.मा. अपर मुख्य सचिव (वि.चौ.अ.१) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२,
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१३. महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १, मुंबई / नागपूर
१४. मा. जिल्हाधिकारी जालना , महाराष्ट्र राज्य

१५.मा. सह/उप सचिव (स्वा.सै.क.१), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, जालना
१७. जिल्हा कोषागार अधिकारी,जालना
१८.अधिदान व लेखा अधिकारी, जालना
१९.सामान्य प्रशासन विभाग, कार्यासन - २५, मंत्रालय, मुंबई
२०. मा.कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प १४/ व्यय-४) मंत्रालय, मुंबई
२१. निवडनस्ती (स्वा.सै.क.१)